

Vlaams
Parlement

vergadering **C132 – ECO22**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 13 februari 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de effecten van de verhoging van de liquidatiebonus op Vlaamse ondernemingen
- 850 (2013-2014) 3

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over kredietverstrekking aan ondernemingen en de monitoring van het bankenplan
- 859 (2013-2014) 9

■

Voorzitter: mevrouw Goedele Vermeiren, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de effecten van de verhoging van de liquidatiebonus op Vlaamse ondernemingen - 850 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Op 14 november 2013 hebben we in deze commissie de beleidsbrief Economie 2013-2014 besproken. In de marge daarvan zijn we ook kort ingegaan op de federale maatregel om de liquidatieboni te belasten aan 25 procent in plaats van 10 procent.

De zelfstandigenorganisaties voorspelden dat een groot aantal vooral oudere zelfstandigen meteen hun activiteit zouden stoppen om te ontsnappen aan deze verhoging. Vooral UNIZO heeft daar heel hard naar uitgehaald. Het gaat trouwens niet alleen om het stopzetten van activiteiten. Toevallig zat ik maandag nog samen met een Nederlandse ondernemer die hier een eenmanszaak heeft. Hij heeft alles, inclusief reserves, verhuisd naar Nederland.

De Federale Regering kondigde enkele dagen later ook nog een beperkte overgangsregeling aan. In de overgangsregeling kunnen de bestaande belaste reserves alsnog in het kapitaal van de vennootschap worden ingebracht, mits betaling van 10 procent roerende voorheffing. Op die manier worden de bestaande belaste reserves ‘vastgeklikt’ aan 10 procent en ontsnappen ze aan de verhoogde aanslag van 25 procent. De overgangsregeling loopt af einde maart 2014.

Er werd afgesproken dat het Agentschap Ondernemen de vinger aan de pols zou houden en zou nagaan in welke mate de verhoging van de liquidatiebonus het aantal stoppers en starters bij Vlaamse ondernemingen beïnvloedt. De minister-president heeft tijdens die vergadering toegezegd om dat te laten nakijken. UNIZO blijft inmiddels, ook na de overgangsmaatregel, een negatief effect voorspellen. In het verkiezingsmemorandum dat de organisatie recent publiceerde, wordt voorspeld dat 5 procent van de zelfstandigen met een vennootschap de activiteit zal stopzetten.

Het effect blijft niet beperkt tot de handelaren: ook heel wat oudere artsen zouden denken aan stoppen. Het is ook uitkijken of er nog wijzigingen komen aan de nieuwe regeling. De maatregel wordt aangevochten voor het Grondwettelijk Hof.

UNIZO formuleerde tevens een alternatieve regeling met minder impact op het Vlaamse economische landschap. Het gaat daarbij om een permanente mogelijkheid tot reservering van belaste reserves met het oog op een liquidatie.

Federaal minister Reynders deed daar nog een schepje bovenop. Hij plaatste de verhoging van de liquidatiebonus recent zelf op de communautaire agenda door in de pers te stellen dat deze belasting op Vlaamse ondernemers mikt, want “in Wallonië zijn er geen boni”. In alle eerlijkheid – en ik denk dat de meeste mensen het daarmee eens zullen zijn – vind ik dat een behoorlijk perverse uitspraak. Het toont de perversiteit van de maatregel misschien nog meer.

Minister-president, welke stappen heeft het Agentschap Ondernemen gezet om de gevolgen van de maatregel op de Vlaamse economie in te schatten?

Kan het Agentschap Ondernemen op basis daarvan al eigen voorspellingen over extra stopzettingen vooropzetten, want dat is natuurlijk de essentie? Zijn deze voorspellingen gedifferentieerd, bijvoorbeeld naar ondernemingsgrootte, sector en provincie?

Kan het Agentschap Ondernemen voorspellingen doen over verwachte negatieve effecten op starters?

Kan het Agentschap Ondernemen nagaan of deze maatregel inderdaad vooral Vlaamse ondernemers zal treffen doordat de gemiddelde bonus in de vennootschappen groter zou zijn dan in de nadere regio's? Indien dit zo is, wordt dit opnieuw aangekaart in het Overlegcomité?

Klopt het dat het door UNIZO geformuleerde alternatief minder schade zou aanbrengen aan het Vlaamse ondernemerslandschap? Ik spreek mij dus niet helemaal uit over de maatregel die UNIZO stelt, maar ik zou hierover graag de mening van de minister-president of van het Agentschap Ondernemen kennen.

Welke houding neemt de Vlaamse Regering verder aan met betrekking tot deze federale maatregel?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, collega's, fiscaliteit is een thema dat mij bijzonder boeit. Dat is een van de redenen waarom ik kandidaat ben op een Kamerlijst bij de verkiezingen. Tegelijkertijd vindt mijn fractie, Open Vld, het nogal vreemd dat deze vraag in het Vlaams Parlement wordt gesteld, want zoals de heer Diependaele terecht aangeeft, gaat het om een federale materie waarover in de bevoegde commissies in de Kamer absoluut geen gebrek aan debat is.

Mijnheer Diependaele, u hebt genoeg collega's in de Kamer om minister Geens hierover te ondervragen. Het verwondert mij dus enigszins dat u het Vlaams Parlement hierin betreft, des te meer omdat uw partij zelf voorstander is van het eerbiedigen van de bevoegdheden op elk niveau. Onlangs konden we uw partij horen over de rechten van de holebi's in het Europees Parlement, waarbij uw partij eerst tegenstemde en zich dan onthield wegens schending van bevoegdheden.

Nu, voor een stuk begrijp ik de verwarring van de heer Diependaele wel, omdat de minister-president vandaag zowel een Vlaams als federaal boegbeeld is. Voor Open Vld hoort dit debat in ieder geval duidelijk thuis in de Kamer. Nu, misschien moeten wij ook maar eens beginnen met in de Kamer het dramatische fileleed in Vlaanderen aan te kaarten in de federale Mobiliteitscommissie. Vooral de impact op de economische groei zullen we dan in detail bekijken. Of misschien kunnen we federaal minister Geens eens ondervragen over de impact van de verhoging van de miserietaks op het behoud van eigendommen. Dat lijkt mij ook een thema dat daar aan bod kan komen. Ook het effect van het afschaffen van de jobkorting op de werkloosheidsval kunnen we dan bespreken.

Voor alle duidelijkheid: ik wil wel kort iets kwijt over het UNIZO-voorstel. Daar kunnen we heel duidelijk in zijn: we treden die stelling graag bij. Het is een interessant voorstel, dat zeker in overweging moet worden genomen bij het volgende federale regeerakkoord, om het huidige systeem van roerende voorheffing rond de liquidatiebonus te verbeteren. Het UNIZO-voorstel is er trouwens op gericht om de kapitaalsbasis van ondernemingen te versterken. Dat is nu precies wat Open Vld mee heeft afgedwongen in de twee overgangsmaatregelen die gekoppeld zijn aan de maatregel van minister Geens.

Nogmaals, daarover wil ik hier niet het debat aangaan. Misschien wil de minister-president dat wel. Dan zal ik dat vaststellen. Ik ben in ieder geval blij dat de overgangsmaatregelen die Open Vld heeft afgedwongen, alleszins in lijn zijn met wat UNIZO nu voorstelt. Dat voorstel moet voor ons zeker aan bod komen indien we zouden worden uitgenodigd om deel te nemen aan de volgende Federale Regering.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Vereeck, mijn gemeente felicitaties. U moet over bijzondere persoonlijkheidskenmerken beschikken om u zo snel aan te passen aan uw nieuwe rol. Niet iedereen zou dat aankunnen, maar goed. De vraag is dan natuurlijk: welke kwaliteiten?

De vraag gaat specifiek over de gevolgen van de maatregel. Waarom is die vraag hier wel op haar plaats? Zoals u weet, hebben we nog altijd niet het voordeel van de homogene bevoegdheden. De bevoegdheidsverdeling in België is nog altijd zeer complex. Het is zo dat het beleid qua ondernemerschap, het beleid voor starters en dergelijke meer specifiek een Vlaamse bevoegdheid is, waarop deze Vlaamse Regering ook heel sterk heeft ingezet en dat nog altijd doet. Daarom is de vraag zeer terecht welke gevolgen die maatregel nu zal hebben op het beleid dat Vlaanderen voert.

Trouwens, over de impact van onder meer de mobiliteit worden er federaal ook vragen gesteld, en mijns inziens terecht. Ik heb daar op zich zeker geen probleem mee. U zult dat vanaf volgend jaar waarschijnlijk van heel dichtbij meemaken.

Ik wil er ook nog op wijzen dat er een studie is van professor Decoster, die stelt dat het afschaffen van de jobkorting eigenlijk een goede zaak was, aangezien die jobkorting een negatief effect had op de tewerkstelling, maar dat terzijde.

De heer Lode Vereeck: Dat is de reden waarom die opnieuw wordt ingevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, ik zal niet meedoen aan dat kemphanengedrag, aan die verkiezingskoorts, met de vraag welke fracties de collega's al dan niet vertegenwoordigen. Ik blijf waar ik ben. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Het ging even niet meer over u. Ik heb een heel concrete vraag. Ik vind de vraag over de effecten van de liquidatiebonus op het aantal starters ook een heel interessante vraag, maar het is een vraag die ik de afgelopen periode dikwijls heb gesteld naar aanleiding van enkele maatregelen, ook Vlaamse maatregelen.

Minister-president, als u nu antwoordt op de vraag van de heer Diependaele wat het effect is van die liquidatiebonus op het aantal starters, dan zou ik willen weten hoe u aan dat aantal bent gekomen. Hoe kunt u een onderscheid maken, als het gaat over het al dan niet beïnvloeden van dat aantal, tussen de economische crisis, andere randvoorwaarden en die beslissing van de federale overheid? Dat is een antwoord dat ik wil krijgen, want dat zal precies ophelderen waarom ik geen antwoord heb gekregen op al mijn vorige vragen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, ik begrijp dat de heer Vereeck zeer geïnteresseerd is in fiscaliteit en daarom naar het federale niveau gaat. Ik begrijp ook dat hij met verve het standpunt van Open Vld verdedigt. Mijnheer Vereeck, als ik me niet vergis, heeft uw voorzitter gezegd dat, als ze federaal opnieuw aan zet zou zijn, ze de nieuwe regeling over de liquidatieboni ongedaan zou maken, terwijl minister De Croo, haar huidige minister, die ook in die Federale Regering zit, die mee heeft goedgekeurd. Maar goed, het is waarschijnlijk uw goede invloed die daar ook enigszins een lijn in zal brengen. Ik hoop echter dat het meer is dan de fiscaliteit die u ertoe beweegt om naar het federale niveau te gaan. Het zou jammer zijn, mocht u dat alleen om die reden doen.

Mijnheer Diependaele, uw vraag is natuurlijk een vraag naar de gevolgen voor de Vlaamse economie van een maatregel die federaal is genomen. Het lijkt me een terechte vraag. Naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief op 14 november heb ik inderdaad beloofd informatie te zullen inwinnen bij het Agentschap Ondernemen over het effect van de wijziging van de fiscale behandeling van liquidatieboni. Ik heb dat natuurlijk ook gedaan, en heb ook de beschikbare informatie laten toevoegen aan het verslag van de bespreking. De boodschap die de administratie me meegaf, was de volgende: "Het eventuele additionele effect van de federale wetgeving inzake liquidatieboni op stopzettingen van ondernemingen berekenen is niet mogelijk op basis van de administratieve gegevens over stopzettingen in de KBO." De KBO is dus de Kruispuntbank van Ondernemingen. Ik vervolg mijn citaat: "Deze geven immers geen inzicht in de reden van stopzetting."

Er zijn wel algemene cijfers over stopzettingen in Vlaanderen beschikbaar. Hieruit blijkt dat er de voorbije 5 jaar gemiddeld zowat 30.000 stopzettingen per jaar waren. Een stijgende evolutie van de stopzettingen wordt overigens verwacht vanwege de vergrijzing van de ondernemerspopulatie. Het is nu eenmaal een feit dat niet alle vennootschappen kunnen worden overgedragen, en het is ook de vrije keuze van de ondernemer om zijn of haar vennootschap te vereffenen.

In deze schriftelijke toelichting heb ik ook gewezen op de overgangsregeling die door de Federale Regering is uitgewerkt, net om te vermijden dat een groot aantal bedrijfsleiders enkele jaren voor hun pensioenleeftijd vroegtijdig hun vennootschap zouden ontbinden, om zo te ontsnappen aan het nieuwe tarief van 25 procent. Sinds 1 juli 2013 kunnen belastbare reserves onder bepaalde voorwaarden toch al worden uitgekeerd tegen het voordelige roerendevoorheffingstarief van 10 procent, en dat zonder dat de vennootschap in vereffening moet worden gesteld. De wet bepaalt dat ten laatste op 30 september 2014 de bestaande reserves van de vennootschap in het maatschappelijk kapitaal moeten worden geïncorporeerd om van het voordelige tarief te kunnen genieten.

Het Agentschap Ondernemen en het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) beschikken niet over bijkomende gegevens. Binnen de onderzoeksagenda van het Steunpunt Ondernemen en Regionale Economie (STORE) en de daar beschikbare competenties en middelen is het ook niet mogelijk om op korte termijn bijkomend onderzoek hiernaar te verrichten.

U verwijst in uw vraag naar onderzoek van UNIZO. Uit navraag blijkt dat dit onderzoek door UNIZO nog niet herhaald werd. De ramingen van UNIZO blijven dus gebaseerd op hun enquête van einde oktober 2013.

Ik heb het Agentschap Ondernemen de opdracht gegeven om in het kader van het beleid inzake opvolging en overname de problematiek nauwgezet te blijven opvolgen. In dat verband zal men via de cijfers van de Verrijkte Kruispuntbank voor Ondernemingen (VKBO) de evolutie van de stopzettingen monitoren. Het agentschap zal ook de nodige gesprekken voeren met notarissen, accountants en boekhouders en andere financieel adviseurs van kmo's om te peilen naar hun inschatting van wat er leeft op het terrein en welke trends zich op het vlak van liquidaties van vennootschappen aftekenen. Bedoeling is dat de Vlaamse overheid waar nodig meer gericht informatie kan verstrekken aan ondernemers om de kansen op overdracht van ondernemingen te vergroten.

U vraagt of het agentschap op basis daarvan al eigen voorspellingen over extra stopzettingen vooropzet. Gegeven het feit dat er geen specifieke kwantitatieve informatie beschikbaar is, is het niet mogelijk hier uitspraken over te doen.

De problematiek van de roerende voorheffing op de stopzettingsmeerwaarden is een problematiek van 'einde loopbaan' bij ondernemers die hun bedrijf in een vennootschap hebben ondergebracht. Het Agentschap Ondernemen is dan ook van oordeel dat de impact op starters beperkt tot onbestaande is. Overigens starten de meeste ondernemers als eenmanszaak en wordt pas later eventueel de stap gezet naar een vennootschap.

Uiteraard spelen het algemene ondernemersklimaat en de belastingdruk enige rol in de mate dat personen bereid zijn of de stap durven te zetten om een eigen zaak op te richten. Een bijzondere drempel vormt natuurlijk het sociaal statuut van de zelfstandige. Het overheidsbeleid heeft op dat vlak dus wel een impact bij het starten van een onderneming.

Algemeen bekeken zijn de factoren die mensen aanzetten tot ondernemerschap, echter veel ruimer dan enkel dit soort maatregelen, zeker indien ze spelen aan het einde van de loopbaan. In die zin wordt de impact als erg beperkt ingeschat. Factoren die bijvoorbeeld aanzetten tot ondernemerschap, zijn het algemene economische vertrouwen, het zien van opportuniteiten, het beschikken over kennis, bekwaamheid en ervaring om een bedrijf op te richten en het beschikken over een netwerk.

Ik heb al toegelicht dat het Agentschap Ondernemen niet over kwantitatieve gegevens beschikt om te kunnen vaststellen dat deze maatregel Vlaamse ondernemers in verhouding meer zou treffen. Ik heb ook gewezen op de overgangsregeling die de mogelijkheid biedt om een liquidatie te voorkomen. Vandaag – het gaat dan over cijfers voor 2012 – telt Vlaanderen in de Belgische context 61,6 procent van de actieve ondernemingen. Het aandeel van de stopzettingen voor Vlaanderen bedraagt echter slechts 57,5 procent. Dus in verhouding zijn er op dit moment meer stopzettingen in de andere gewesten dan in Vlaanderen.

In het kader van de monitoring van de stopzettingen zal er inderdaad ook verder aandacht worden geschonken aan eventuele verschillende evoluties in de deelstaten.

U vraagt of het klopt dat het door UNIZO geformuleerde alternatief minder schade zou toebrengen aan het Vlaamse ondernemerslandschap. Het is mij niet duidelijk naar welk voorstel u verwijst. In het memorandum dat UNIZO recent verspreidde, pleit de organisatie ervoor om de oorspronkelijke regeling inzake liquidatieboni te herstellen, en dus opnieuw een roerende voorheffing van 10 procent in plaats van 25 procent te heffen. In dat geval zullen alle tegenwerpingen van de ondernemerswereld natuurlijk vervallen. Ik heb begrepen dat de voorzitter van Open Vld zich daarbij aansluit.

Als alternatief stelt UNIZO voor te voorzien in een permanente mogelijkheid tot reservering van belaste reserves met het oog op een liquidatie, in ruil voor het betalen van 10 procent roerende voorheffing. Dit komt deels op hetzelfde neer, want de belasting wordt teruggebracht tot 10 procent.

Een eventueel nadeel van dit voorstel is dat het dan mogelijk gaat om een onbeschikbare reserve die inzake versterking van het werkkapitaal in de vennootschap geen meerwaarde oplevert.

De vennootschapsbelasting en dus ook de roerende voorheffing op de stopzettingsmeerwaarden behoren tot de federale bevoegdheden. Aangezien er een overgangsregeling is ingesteld, wordt het effect op stopzettingen gemitigeerd. In het kader van de continuïteit van bedrijven is het onze beleidsbepalende om de opvolging en overdracht van ondernemingen te stimuleren. Dat is dus wel onze bevoegdheid. Ik heb al heel wat initiatieven ter zake genomen. In dat kader zullen we de evolutie van de stopzettingen monitoren en voeren we verder een beleid om ondernemers te sensibiliseren om tijdig werk te maken van de overdracht van hun bedrijf.

Samengevat zullen we dit dus verder onderzoeken. Inzake kwantitatief onderzoek is dat echter allesbehalve evident op basis van de cijfers en de informatie van de KBO. Ik heb dan ook gevraagd om via een andere weg de nodige informatie te verzamelen via notarissen, accountants enzovoort. Verder heb ik ook de opdracht gegeven om in het kader van de opvolging en overdracht van ondernemingen, dit luik specifiek op te volgen en daarover de nodige informatie te bezorgen. Zodra ik die informatie heb ontvangen, zal ik die delen met deze commissie in de mate waarin zij daarin geïnteresseerd is.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, ik was niet op de hoogte van het feit dat dit aan het verslag van de vorige vergadering werd toegevoegd. We krijgen daar geen verwittiging van. Als ik ervan op de hoogte was gebracht bij het indienen van mijn vraag om uitleg, dan had ik u er niet meer mee lastig gevallen. Het is natuurlijk ook niet slecht dat we er verder over in debat kunnen gaan.

Ik ben enerzijds een beetje teleurgesteld omdat we het inderdaad niet weten. Anderzijds heb ik er begrip voor dat er bij het Agentschap Ondernemen op die korte termijn geen kwantitatieve gegevens, en al zeker niet over de reden van stopzetting, konden worden opgenomen. Ik heb daar dus wel begrip voor, maar we hadden natuurlijk ook wel graag iets meer geweten.

We worden er allemaal mee geconfronteerd. Iedereen wordt aangesproken door ondernemers die met het probleem geconfronteerd worden. Ze mailen, bellen of spreken ons aan op nieuwwaarsrecepties. Het is wel degelijk iets dat leeft bij heel wat ondernemers. Het probleem is een beetje dat men gewettigde verwachtingen had. Men heeft zich daarop ingesteld, en die worden er nu uitgehaald. De bevraging van UNIZO toont dit ook aan, ook al weten we dat we altijd heel voorzichtig moeten zijn met dergelijke bevragingen.

Heb ik goed begrepen dat het Agentschap Ondernemen het zal blijven opvolgen? Zal men dan ook de reden van stopzetting monitoren of gebeurt het alleen kwantitatief? Het zou interessant zijn om dit te bekijken. Het hoeft niet alleen om de liquidatiebonus te gaan, er zijn wellicht ook andere redenen waar we beleidsmatig misschien minder zicht op hebben. Het zou niet slecht zijn indien we daar op de ene of andere manier inzicht in zouden krijgen.

Ik denk dat mevrouw Turan nu ook gerustgesteld is, alleen kon er op haar vragen niet worden geantwoord. Als het Agentschap Ondernemen dit op de ene of andere manier, door middel van steekproeven of wat dan ook, in de gaten kan houden, zou dat qua beleidsvoorbereidend werk absoluut geen slechte zaak zijn.

Geen effect op starters: dat kan ik me perfect inbeelden.

De vergelijking tussen de vaststelling van de heer Reynders dat er meer bonussen zijn bij Vlaamse ondernemingen en uw vaststelling dat er minder stopzettingen zijn, maakt op zich niet veel uit. We weten allemaal dat er te veel stopzettingen zijn, zeker in vergelijking met het aantal starters. We weten dat het evenwicht zoek is. Het blijft wel een heel perverse maatregel als die inderdaad genomen is met dat besef in het achterhoofd. Blijkbaar wist men dat wel in de Federale Regering, maar goed, deze discussie moet inderdaad op een ander niveau gevoerd worden.

Ik ben het er ook mee eens dat het voorstel van UNIZO remediërend is voor het feit dat de belastingen worden teruggebracht op 10 procent. Het is inderdaad ook een slechte zaak dat die fondsen dan onbeschikbaar zouden zijn voor verdere investeringen. We mogen ons daar niet toe laten verleiden. We hebben, op federaal niveau trouwens, en onder paars nog, maatregelen genomen om die reserves te kunnen gebruiken voor investeringen: de notionele intrestafrek. We moeten ervoor zorgen dat we daar nu geen afbreuk aan doen.

Natuurlijk blijft de algemene opmerking gelden over de te hoge belastingdruk en zo meer, maar ook dat is een discussie voor op een ander niveau. Daarover zullen we het nog wel hebben in de campagne, neem ik aan.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, ik kan de minister-president al meteen geruststellen dat mijn interesse om politiek actief te blijven in de Kamer, natuurlijk door meer dan alleen de fiscaliteit gedreven wordt. Al moet ik wel zeggen dat de fiscaliteit en het belastingstelsel de ruggengraat, het skelet van de samenleving vormen. Dat zegt ook Joseph Schumpeter, u kent hem misschien van de ondernemerstheorie. Hij was ook ooit minister van Openbare Financiën tussen de twee wereldoorlogen.

Minister, u hebt het zelf al aangegeven: wat onze economie op dit moment parten speelt, zijn arbeidslasten. Ik denk dat dat de cruciale opdracht is voor de komende vier of vijf jaar. Wat voorzitter Rutten heeft gezegd over fiscale maatregelen, is dat we naar een algemene fiscale hervorming moeten en dat alle fiscale maatregelen daarbij tegen het licht kunnen moeten worden gehouden. Meer heeft ze niet gezegd. Minder ook niet, voor alle duidelijkheid.

Wat de essentie betreft, verwondert het mij natuurlijk niet dat het agentschap daarover niet onmiddellijk over cijfers beschikt. Het is inderdaad iets dat leeft, dat klopt, mijnheer Diependaele, maar tegelijkertijd is het zo dat de maatregel er ook mensen toe aanzet om net langer actief te blijven. U kunt er natuurlijk voor kiezen om nu naar een stopzetting te gaan en in die zin is het effect op starters natuurlijk wat minder, want de mensen die met deze

problematiek geconfronteerd worden, zijn natuurlijk meestal zelfstandigen, iets kleinere kmo's die van plan waren om op korte termijn met pensioen te gaan of om eventueel hun zaak te stoppen, niet te starten natuurlijk. Het verwondert me dus niet dat er daarover geen gegevens zijn. Tegelijkertijd zou het ook interessant zijn om te weten hoe door de overgangsmaatregelen, de vijfjaarmaatregel, een aantal ondernemers net beslissen om nog lang door te gaan, want ook die signalen krijgen we vanuit de sector.

Ik wijs er tot slot ook op dat de overgangsmaatregelen een aantal van de bekommernissen opvangen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, mijnheer Vereeck, als u nu op google zou gaan en 'Gwendolyn Rutten' en 'liquidatiebonus' zou ingeven, zou u allerhande terugvinden. Ze heeft er wel degelijk concrete uitspraken over gedaan, en niet over de fiscaliteit in zijn algemeenheid. U moet het maar eens nakijken. Maar goed, het is meer uw zorg dan mijn zorg wat uw nieuwe voorzitter daar allemaal over heeft gezegd. Ik lees: "Open Vld bereid taks op liquidatiebonus bij te sturen".

De heer Lode Vereeck: Ja, 'bijsturen'. Ik heb het dus goed begrepen, u ook.

Minister-president Kris Peeters: Alexander De Croo heeft het ook goedgekeurd in een regering. Het is een beetje eigenaardig allemaal. Maar goed, dat is niet direct mijn probleem, want u weet dat ik niet opkom voor een zitje in het federale parlement. Ik laat het aan uw zorgen over om de fiscaliteit op een goede manier in de volgende legislatuur mee vorm te geven in het belang van Vlaanderen. Ik ga er ook van uit dat u misschien zelfs de regionalisering van de vennootschapsbelasting in uw partij op tafel kunt leggen en dat u ter zake stappen kunt zetten omdat u de Vlaamse economie en de Vlaamse ondernemingen zo goed kent.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over kredietverstrekking aan ondernemingen en de monitoring van het bankenplan - 859 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, UNIZO publiceerde op 14 januari 2014, dus morgen een maand geleden, de resultaten van een rondvraag bij 707 ondernemers over hun bedrijfsfinanciering. Een derde vreest dat de banken nog strenger zullen worden bij de toekenning van ondernemingskredieten. Slechts 1 op 25 ondernemers durft te hopen op een versoepeling van de voorwaarden.

De laatste cijfers van Febelfin slaan op kwartaal drie van 2013 en tonen een dalend aantal kredietaanvragen, zowel in aantal als zeker ook in totaal gevraagd kredietvolume. Het aantal kredietaanvragen daalt met 4,4 procent en het totaal gevraagd kredietvolume daalt met 12,7 procent. De banken wijzen op de dalende weigeringsgraad. Daarover hebben we het in het verleden ook altijd gehad. Die weigeringsgraad is wat je in de gaten moet houden. Dat die daalt, is op zich wel een goede zaak. Dat zou kunnen ontkennen wat blijkt uit de UNIZO-enquête. Die weigeringsgraad is daar de juiste indicator voor. Hierdoor was de daling in het aantal en het volume van de verstrekte ondernemingskredieten beperkt tot respectievelijk 3,5 en 6 procent.

Er is dus een tegenstelling tussen wat de bevroegde kmo's aanvoelen bij hun bankiers en de gedaalde weigeringsgraad, berekend door Febelfin. Ik heb alle respect voor de rondvragen, maar wel een zeker voorbehoud bij de wetenschappelijke waarde daarvan.

In het highleveloverleg van 19 november gaven de banken aan dat ze hun engagement om te komen tot 1,1 miljard euro extra kmo-financiering op vijf jaar of langer onverkort zouden uitvoeren. Dat gebeurt grotendeels zonder een beroep te doen op de waarborgstructuren die zijn uitgewerkt in het Vlaams bankenplan. In de bespreking in de commissie op 28 november 2013 werd verwezen naar gesprekken met Febelfin over de operationalisering van een monitoringsysteem om de uitrol van die extra 1,1 miljard euro kredieten op te volgen. Er werd ook gewezen op het ontstaan van kredietunies in de buurlanden en op initiatieven aangaande crowdfunding.

Minister-president, we hebben het toen ook gehad over het eigenaardige fenomeen dat de banken geen beroep doen op de waarborgstructuren. U hebt er terecht op gewezen dat het om het resultaat gaat. Of ze daar dan al dan niet een beroep op doen, moeten we overlaten aan hun overwegingen.

Minister-president, wat is de stand van zaken betreffende de operationalisering van de monitoring van bijkomende kredietverlening van 1,1 miljard euro aan kmo's op minimaal vijf jaar?

Tegen eind 2013 had de helft van de middelen beschikbaar moeten zijn om in juli 2014 te komen tot het volledige bedrag van 1,1 miljard euro. Is dat gelukt?

Voorlopig gaat slechts één grootbank een waarborg vragen. Hoe verlopen die onderhandelingen? Er was daarvoor een behoorlijk stringent kader uitgetekend. Ik neem aan dat het daarbinnen verloopt?

Is er een resultaat van het onderzoek naar de kredietunies?

Wat is de reactie die voorbereid werd op de consultatie van de Europese Commissie aangaande crowdfunding? Deze consultatie liep af op 31 december 2013.

Ik weet niet of ik het mag vernoemen, aangezien het een federale bevoegdheid is, maar er zijn toen ook maatregelen genomen om te verhogen naar 300.000 euro en 300 euro per capita. Ik weet het niet zeker, maar ik denk dat de heer Van Rompuy daaraan heeft meegewerkt? *(Opmerkingen van de heer Peter Van Rompuy)*

In die zin is dat wel belangrijk voor die vraag.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik heb geen opmerkingen bij de vragen van de heer Diependaele. Ik vind het een goede formulering van een terechte bezorgdheid.

Een betere barometer voor de financiering is natuurlijk de KeFiK-enquête (Kenniscentrum voor Financiering van KMO) as such. De bevragingen van UNIZO geven ook wel een richting aan.

Voor zover ik weet, werd die dit jaar nog niet gepubliceerd. Weet u ongeveer tegen wanneer we die kunnen verwachten? Dat kan een betere indicatie geven van hoe het allemaal verloopt bij de banken zelf.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik sluit mij graag aan bij de vragen van de vorige spreker.

Minister-president, u weet dat het bankenplan ingenieus in elkaar zat, dat hoef ik u niet te vertellen. Er was een enorme multiplicatorwerking. Dat hebben we hier al verschillende keren geponeerd. We blijven dat ook zeggen. Die multiplicatorwerking deed zich voor door

de waarborg die we stelden, de ‘second loss’ die we namen. Nu blijkt dat één bank daar nog gebruik van zou maken.

Hoe verloopt de financiering op dit moment? Het ingenieuze van het bankenplan is er wat dat betreft uit. Vanwaar komen de middelen? Wat is de rol van de Vlaamse overheid? U retweette vanochtend de tweet van Febelfin, waarin ze zeggen dat het Vlaams bankenplan van start gaat. De Vlaamse overheid speelt daar volgens mij – u kunt toelichting geven – echter eigenlijk geen rol meer in, omdat de banken blijkbaar geen beroep doen op die waarborgregeling, het element dat u anderhalf jaar geleden naar voren hebt geschoven.

Als ik het goed heb begrepen uit de tweet van deze ochtend – u kunt mij ook daar waarschijnlijk nog betere informatie over verschaffen – zou er ondertussen al 1,9 miljard euro beschikbaar zijn. De vraag is hoeveel daarvan reeds als krediet werd verleend aan die kmo’s en hoe dat dan verder werd gefinancierd.

Naast dat kmo-fonds was er ook het infrastructuurfonds – ook een belangrijke pijler – dat enkele maanden geleden een stille dood leek te gaan sterven. Is er misschien nog nieuws op dat vlak? Hoe zit het nu met het infrastructuurfonds? Hebben we dat kunnen reanimeren of is het effectief die stille dood gestorven? Wat is eventueel de invloed van de federale volkslening hierin?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, Febelfin heeft vanmorgen een persbericht gelanceerd: “Bankenplan Vlaanderen: 1,9 miljard nieuwe bancaire langetermijnkredieten aan Vlaamse kmo’s op zes maanden.”

Dat is een positief signaal. Men verwijst naar het bankenplan. Ik citeer het persbericht: “In zes maanden tijd hebben de 4 grote banken intussen dat engagement al 1,7 keer voldaan. In de tweede helft van 2013 werd er maar liefst (...) 1,9 miljard euro aan nieuwe kredieten op lange termijn verstrekt aan Vlaamse KMO’s.”

Dat is waar het allemaal om gaat. Mijnheer Vereeck, ik heb ook gezien dat u een tweet de wereld hebt ingestuurd, die, denk ik, polemisch was bedoeld. Dat is uw volste recht. Ik vind dit echter wel een belangrijk element. Voorzitter, ik zal dat document hier laten.

De voorzitter: Dank u.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Vereeck, wil men iemand reanimeren of uit den dode doen opstaan, dan moet die wel eerst geboren zijn. Wat dat betreft, bent u het toch met me eens. Dat infrastructuurfonds is besproken in het bankenplan. Dat is on hold gezet. Ik meen dat we dat op het juiste moment tot leven moeten wekken. Er is dus nog niets dat tot leven was gewekt en moet worden gereanimeerd. Ook dat lijkt me dus wat kort door de bocht, maar goed.

De heer Diependaele en mevrouw Turan hebben dus een aantal vragen gesteld, zeker met betrekking tot de evolutie sinds de bijeenkomst van de highlevelgroep op 19 november 2013. Er werd een stand van zaken gevraagd met betrekking tot de operationalisering en het monitoren van de 1,1 miljard bijkomende kredietverlening. Ondertussen werden over de transparante rapportage concrete afspraken gemaakt met Febelfin. Ik heb dat geformaliseerd in een brief, op 5 februari 2014. De vier grootbanken moeten maandelijks aan Febelfin rapporteren over de toegestane langetermijnkredieten aan kmo’s met exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest, in het kader van de verbintenis van 1,1 miljard euro van de vier grootbanken in het bankenplan. Febelfin moet op haar beurt trimestrieel rapporteren aan de Vlaamse Regering. Tevens moet het Agentschap Ondernemen bij de banken bijkomende informatie kunnen opvragen om na te gaan dat het wel degelijk om nieuwe kredieten voor meer dan vijf jaar gaat voor Vlaamse kmo’s. Dat is een zorg die ook al in het verleden werd geuit. We hebben daar ook op ingespeeld, om daar zeker van te zijn. Bovendien verwachten we dat de banken bereid zijn om mee te werken aan eventueel toekomstig onderzoek en

evaluatie, waarbij in onderlinge afstemming een enquête bij de kredietnemende kmo's kan worden georganiseerd.

De eerste overeengekomen datum van rapportage aan de Vlaamse Regering was in principe 15 februari 2014. Op dat moment zal verslag worden uitgebracht over de situatie per 31 december 2013. Omdat er vandaag over dit onderwerp in de commissie wordt gesproken, hebben we er bij Febelfin op aangedrongen om de cijfers sneller te leveren, wat ook is gebeurd voor de algemene resultaten.

Tegen eind 2013 had de helft van de middelen beschikbaar moeten zijn, om in juli 2014 tot het volledige bedrag van 1,1 miljard euro te komen. U vroeg of dat ritme werd aangehouden. De grootbanken hebben zelf in november 2013 aangegeven te verwachten dat tegen eind 2013 ruim de helft van de middelen zou zijn aangewend. Naar aanleiding van de eerste rapportage door de banken stel ik vandaag vast dat na 6 maanden de 4 grootbanken al voor 1,7 keer hieraan voldaan hebben. In de tweede helft van 2013 hebben de 4 grootbanken samen 9171 nieuwe kredieten op lange termijn toegekend aan Vlaamse kmo's, en dit voor een totaalbedrag van 1,9 miljard euro. Het gemiddelde bedrag per krediet is ongeveer 205.000 euro.

Het is positief om vast te stellen dat de langetermijnkredieten aan kmo's een dergelijke vlucht hebben kunnen nemen. Dat lijkt me ook zeer goed nieuws voor de Vlaamse economie. Deze kredieten ondersteunen immers de duurzame investeringen van de Vlaamse kmo's. De Vlaamse aanpak, met het bankenplan en het gerichte overleg met de ondernemersorganisaties en de bankensector, werpt zijn vruchten af. We hebben nu een heel concreet zicht op de nieuwe kmo-kredieten op een langere termijn. We blijven dit de volgende maanden opvolgen. We moeten de beide voeten op de grond houden. Dit moet en zal ook verder zeer concreet worden opgevolgd.

Voorlopig gaat slechts één grootbank een waarborg vragen. Er werd me gevraagd hoe die onderhandelingen verlopen. De onderhandelingen zijn bezig. Gigarant wil zich vooreerst vergewissen van het risicoprofiel van de op te bouwen portefeuille, om te kunnen inschatten of de eerste verliesbuffer die de bank moet inbrengen, ook zal volstaan om naar alle redelijkheid de default in de onderliggende op te bouwen kredietportefeuille op te vangen. Hiertoe werd de bank gevraagd gegevens te leveren over de eerste kredietproductie van de voorbije maanden. Evenwel doen de voornoemde onderhandelingen geen enkele afbreuk aan het feit dat de bank in kwestie al geruime tijd is gestart met het toekennen van nieuwe langetermijnkredieten aan kmo's in het kader van haar verbintenis van 300 miljoen euro.

Zoals u weet, heb ik de opdracht gegeven een haalbaarheidsstudie te verrichten over de mogelijke oprichting van kredietunies in Vlaanderen als alternatieve financieringsbron. Er is toen verwezen naar Nederland, waar die al langer bestaan. De opdracht die is toegewezen aan KPMG, bestaat uit twee onderdelen: onderzoeken of het businessmodel zoals dat in Nederland bestaat, werkbaar kan zijn in Vlaanderen, en peilen of er organisaties zijn in Vlaanderen die een concrete interesse betuigen om een kredietunie op te richten. Op maandag 17 februari 2014 is er een tussentijds overleg gepland met alle stakeholders om de voortgang van het onderzoek vast te stellen. Dit betreft dus een afstemmingsvergadering met betrekking tot het businessmodel van de Nederlandse kredietunie en de mogelijke vertaling ervan naar Vlaanderen. Tevens is er de bespreking van het voorstel van de te bevragen organisaties die mogelijk concrete interesse hebben om een kredietunie op te richten. Een slotvergadering met bespreking van de finale resultaten zal volgen in de week van 24 of 31 maart, dus nog tijdens deze legislatuur.

De consultatie van de Europese Commissie over crowdfunding liep af op 31 december 2013. In de consultatieronde van de Europese Commissie werd gepeild naar de mogelijke voor- en nadelen van crowdfunding vanuit de visie van de Vlaamse overheid. Deze consultatie bestond uit een lijst met vragen en elementen waaraan een gewicht volgens het belang moest worden toegekend. Zo werd er gepeild naar wat we in Vlaanderen onder crowdfunding verstaan. Wij

hebben een brede interpretatie van het concept dat meerdere vormen kan aannemen, waaronder donatie, pre-sales, lening, vreemd vermogen, eigen vermogen of een combinatie van dergelijke maatregelen. Verder werd gepeild naar de vormen die we wenselijk achten om verder uit te werken.

De voordelen van crowdfunding op groei en jobcreatie worden als gemiddeld ingeschat. Verder mogen de effecten op innovatie en Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) niet worden overschat en liggen de voordelen van crowdfunding vooral in het feit dat dit mogelijk de ruimte tussen Business Angels en venture capitalists kan invullen en projecten mogelijk kan maken die wel het publiek aantrekken, maar niet zozeer aantrekkelijk zijn voor financiële instellingen.

Onder de mogelijke nadelen meldt de Vlaamse overheid dat fraude, projectfalen en een verkeerde voorstelling van projecten inderdaad mogelijk zijn, maar dat deze mits goede reglementering wel te mitigeren zijn.

Het Europese niveau zou volgens mij kunnen inspelen op de vermelde voor- en nadelen door een goed internationaal kader te creëren met gedeelde best practices en door een gelijkstemming en uitdieping van de wetgeving over crowdfunding te creëren, zodat meer rechtszekerheid kan worden gegeven aan de gebruikers van dit instrument.

Ik heb het initiatief genomen om over crowdfunding te overleggen met federaal minister van Financiën Koen Geens, die bevoegd is voor de reglementering en het toezicht op de financiële markten. In opvolging van dit overleg heeft mijn federale collega met de FSMA (Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten) een voorstel uitgewerkt voor een betere toegang tot crowdfunding en een betere bescherming van de beleggers.

Zo wil minister Geens de drempel voor de prospectusverplichting optrekken van 100.000 euro naar 300.000 euro voor financieringsprojecten van crowdfundingplatformen, die tevens worden vrijgesteld van de wetgeving op de banklicentie. De bijdrage van een individuele belegger zal wel worden beperkt tot 300 euro zodat het risico heel concreet wordt ingeperkt.

Crowdfundingplatformen moeten hun activiteiten melden aan de FSMA die de controlemogelijkheid behoudt. De nodige wijzigingen in de federale wetgeving zouden nog voor het einde van de legislatuur worden doorgevoerd.

Deze aangekondigde versoepeling is een belangrijke stap naar de verdere introductie van georganiseerde crowdfunding als alternatieve financieringsvorm voor ondernemingen in Vlaanderen. Het nieuwe beleidskader zorgt voor meer mogelijkheden voor crowdfunding en levert ook een belangrijke bijdrage voor het transparanter maken van de markt. Binnen dit kader kan crowdfunding zich reëel ontwikkelen ten behoeve van de kmo's. Op basis van opgedane ervaringen kan de regelgeving zich dan verder ontwikkelen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik moet dringend gaan twitteren, want ik had het persbericht nog niet gezien. Ik heb nog een bijkomende vraag. Het bankenplan was erop gericht om in 1,1 miljard euro extra financiering te voorzien. Nu gaat u uit van 1,9 miljard euro nieuwe bancaire langetermijnkredieten aan Vlaamse kmo's op zes maanden – dat is de titel van het persbericht –, maar dat is de normale financiering. Niets zegt dat dit die 1,9 miljard euro is waarvoor het bankenplan bijkomend heeft gezorgd. Ik ken de cijfers voor 2013 niet, ik kan die niet zo snel opzoeken. Wat zou de totale financiering van kmo's geweest zijn voor 2013 bij een normale werking?

Ik ben het niet eens met de heer Vereeck, in die zin dat er geen bankenplan was en ook geen resultaat zonder een initiatief van de Vlaamse Regering. Het feit dat het nu de banken zijn die dit uitvoeren, doet geen afbreuk aan het feit dat het wel de Vlaamse Regering was die het initiatief heeft genomen. Wij wilden met dat bankenplan iets meer doen dan enkel bestendigen wat er was. Wij wilden iets extra doen en bijkomend voorzien in 1,1 miljard euro

tussen midden 2013 en midden 2014. Dat cijfer van 1,9 miljard euro op zes maanden tijd klinkt heel mooi, maar niets zegt dat dit extra financiering is. Dat kan ook de normale financiering zijn. Kunt u daar wat meer uitleg over geven, minister-president?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Diependaele, dat is nu net wat ik via die tweet vraag. Minister-president, dat was helemaal niet polemisch bedoeld. Ik ging dat ook als eerste weerleggen. De heer Diependaele stelt u terecht de vraag wat nu precies de concrete rol is van de Vlaamse Regering. Die 1,9 miljard euro wordt nu eigenlijk spontaan door de banksector als nieuwe kredieten gecreëerd. Er wordt geen gebruik gemaakt van de nieuwe instrumenten van de waarborgregeling via Gigarant. Wat is hier additioneel? U hebt dat initiatief destijds genomen en ik heb dat toen ook toegejuicht. Ik vond dat dit conceptueel sterk in elkaar zat. Het wordt nu niet gebruikt en dan is mijn enige vraag: wat is de bijdrage?

Als u zo'n hoerabulletin de wereld instuurt waarin u zegt dat er 1,9 miljard euro is dankzij het bankenplan, dan is dat niet helemaal correct. De vraag is nu wat de nettobijdrage is. Ik steun collega Diependaele in zijn vraag. En dat is geen polemische vraag, maar een feitelijke. Iedereen mag pluimen op zijn hoed steken zo veel hij wil. Ik meen dat ik in het verleden wat dit thema betreft, ook altijd heel duidelijk ben geweest.

U bent een man van de praktijk, maar ik denk dat u toch over voldoende poëzie beschikt om te weten dat ook ideeën soms geboren worden, dat ze ook kunnen sterven en dat ze ook kunnen worden gereanimeerd voor ze werkelijk in de praktijk worden omgezet. Mijn vraag was effectief of de idee – en niet het idee, maar de idee – van een infrastructuurfonds nu definitief begraven is of 'on hold' staat. We horen er niet meer veel van. Het stond voorlopig 'on hold', maar gaat u het opnieuw boven water halen? Wat is de stand van zaken? Ik heb er geen antwoord op gekregen.

Ik ben ook heel tevreden dat crowdfundinginitiatieven ruimere ingang vinden, want het zijn prima initiatieven.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister, de Vlaamse Regering is niet zomaar met het bankenplan afgekomen, dat gebeurde naar aanleiding van de vele negatieve berichten. Ik herinner me nog goed de discussie over de vraag of er al dan niet een 'credit crunch' was. We hebben hier allerlei experts laten komen om uiteindelijk achteraf te kunnen zeggen dat er wel degelijk een 'credit crunch' was. Ons bankenplan was inderdaad hoogst noodzakelijk en we zijn blij dat we erachter hebben gestaan.

Ik doe mee aan Twitter, maar waarschijnlijk niet goed genoeg, want ik houd het niet elke seconde in het oog. 1,9 miljard euro is inderdaad een hele goede prestatie op 6 maanden tijd, maar gelet op het feit dat we ook de KeFiK-enquête nog niet in detail hebben gezien, wilden wij de Vlaamse kmo's meer zuurstof geven en kredieten mogelijk maken om zo de economische crisis te overbruggen of om nieuwe investeringen te doen.

Ik zit natuurlijk met de volgende vraag. Nu werd 1,9 miljard euro toegekend. Die is er als termijnfinanciering gekomen zonder hulp van het bankenplan, zonder de voorziene waarborgen of een deel ervan. Maar hoeveel zijn er geweigerd? Wat was de vraag? Om nu te beoordelen of we op de goede weg zijn, wil ik een vergelijking kunnen maken van vraag en aanbod. Dan pas weten we of 1,9 miljard euro echt oké is of niet. De vraag was 10 miljard euro en er is maar 1,9 miljard euro toegekend. Waarom werden dossiers geweigerd? Beoogden wij als Vlaamse overheid dat er ook krediet zou toekomen? Dit alles roept nogal veel vragen op, minister-president.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, elk antwoord roept nieuwe vragen op, dat is het leven. Er is een mooi boek over, dat ik nog niet heb gelezen, van Wim Kayzer – maar dat is nu niet aan de orde.

Het is toch wel eigenaardig dat wij een tijdje geleden hebben vastgesteld, zoals mevrouw Turan opmerkt, dat er een ‘credit crunch’ was en dat er geen langetermijnkredieten meer werden gegeven aan kmo’s. Dat was de reden om een bankenplan op te maken. In dit bankenplan – waarvoor dank, mijnheer Vereeck – hebben we dus heel intelligente maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de kmo’s opnieuw langetermijnkredieten zouden krijgen. Als van dat instrument geen gebruik wordt gemaakt, is dat niet mijn grote zorg, zolang er maar langetermijnkredieten aan kmo’s worden gegeven.

Ik heb niet voor de hoerastemming gezorgd, mijnheer Vereeck, ik heb gewoon kennis genomen van het persbericht van Febelfin. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

U mag mij ook citeren in een persbericht. Zeker als het positief is, waardeer ik dat nog meer dan wanneer het negatief is.

Het is dus een persbericht van Febelfin. Wij zijn natuurlijk heel alert wanneer zulke positieve zaken de wereld in worden gestuurd en dan schrijven wij daar af en toe eens een tweet over. Zo zit de zaak in elkaar. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Het persbericht komt van Febelfin, daar zijn we het over eens. Ik apprecieer ten eerste dat Febelfin mijn naam een paar keer vermeldt. Ik stel vast dat men me een quote heeft gegeven waarin staat dat ik verheugd ben. Ik stel dit samen met u vast – maar dit even terzijde.

Mijnheer Diependaele, we zijn vertrokken van een ‘credit crunch’, van geen langetermijnkredieten meer. Vandaag is het zo, op basis van wat de banken ons laten weten, dat er in totaal 1,9 miljard euro aan langetermijnkredieten aan kmo’s wordt verleend. U vraagt nu wat de normale toekenning van langetermijnkredieten aan kmo’s was en of die 1,9 miljard euro daaraan moet worden toegevoegd dan wel of er een stuk van moet worden afgetrokken. Het uitgangspunt is natuurlijk dat er een probleem was van langetermijnkredieten die niet langer zouden worden toegekend aan kmo’s. Nu kunnen we vaststellen dat er wel 1,9 miljard euro werd toegekend.

Mijnheer Vereeck, het is ‘on hold’ gezet.

Mevrouw Turan, er zijn nog tal van zaken. Ik wil nu ook niet beweren dat alle problemen zijn opgelost. Dat bijkomende vragen nog een antwoord moeten krijgen, daar ben ik het met u over eens. U weet ook dat KeFiK vanaf 1 juli een Vlaamse bevoegdheid wordt. Normaal gezien wordt dit stopgezet, met de volgende Vlaamse Regering zullen we moeten bekijken hoe we het verder zullen organiseren. Het is een pertinente vraag. Ik weet niet wanneer ze met resultaten zullen komen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Er bekruipt me een heel vervelend gevoel. Het bankenplan was voor ons een goede zaak. We stonden er volledig achter. Het was de bedoeling om de kredietverlening aan ondernemingen te verhogen. Het was zeer vreemd dat de banken geen gebruik maakten van die garantie. Het was zeer onduidelijk waarom ze dat niet deden. Het resultaat was het belangrijkste, maar dat kunnen we nu niet zien! We kunnen het effect van het bankenplan eigenlijk niet zien. Was er een positief of een negatief effect? We zien niet of het plan iets toevoegt aan de normale financiering.

Ik weet niet of de 1,9 miljard euro een goede of een slechte zaak is, want ik ken het cijfer van het jaar voordien niet, anders zouden we kunnen vergelijken. Nu weten we niet of het stijgt of daalt. Er is voor 1,9 miljard euro aan leningen verstrekt voor langer dan vijf jaar in de laatste zes maanden van 2013. Dat is het enige dat we weten. We weten niet of het bankenplan enig effect had. We weten niet of die garantie gewerkt heeft.

Ik ben zelf behoorlijk teleurgesteld over de communicatie. Het werd aangekondigd als grote overwinning terwijl we dat niet kunnen weten. We kunnen niet zien of er effectief ook maar 1 euro extra is geleend aan de bedrijven.

Minister-president Kris Peeters: Maar mijnheer Diependaele, u wist toch dat er een credit crunch was? *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

Dat er geen langetermijnkredieten meer werden gegeven aan kmo's? *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

En nu is dat 1,9 miljard euro! *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

Waar komt uw onaangenaam gevoel vandaan? Ik begrijp het niet goed.

De heer Matthias Diependaele: Hoeveel was dat het jaar voordien?

Minister-president Kris Peeters: Er was een credit crunch!

De heer Matthias Diependaele: Ik neem aan dat het wel wat hoger is dan toen, en dat verschil zou kunnen wijzen op het effect van het bankenplan. Eigenlijk zouden we dat het best kunnen opmaken uit de mate waarin banken gebruikmaakten van die garantieregeling.

Minister-president Kris Peeters: Maar dat is niet juist!

De heer Matthias Diependaele: Blijkbaar is er maar één bank die dat gaat doen.

Minister-president Kris Peeters: Maar enfin!

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Dit zijn terechte vragen. Als we dat willen te weten komen, kunnen we er wel achter komen. Niet zozeer door te kijken naar het verleden, mijnheer Diependaele, uiteraard. *(Instemming)*

De randvoorwaarden kunnen veranderen. We moeten altijd een ceteris-paribusanalyse maken. Dat moet ik u niet uitleggen. Welke bank heeft effectief gebruikgemaakt van de Giganeregeling of waarborgregeling conform het bankenplan? Kunt u daar wat meer uitleg over geven?

In die 1,9 miljard euro zit een gewone financiering. Die is terug wat aan het oppikken, of niet. Dat hangt gewoon van de (macro-)economische omstandigheden af. Daar heeft Vlaanderen weinig impact op. Als er een bank wel in het systeem is gestapt, mogen we die erbij tellen of aftrekken. Dan kunnen we dat helder zien.

Kunt u zeggen welk pensioenfonds daar gebruik van maakt? Kan dat zuiver als een effect van het bankenplan worden beschouwd?

Minister-president Kris Peeters: We zijn het er toch over eens dat er een oplossing moest komen voor de langetermijnkredieten aan kmo's? U kunt beweren dat 1,9 miljard euro onvoldoende is. We gingen trouwens voor 1,1 miljard euro.

U stelt een terechte vraag, mevrouw Turan, misschien zitten daar weigeringen in en had men nog meer kunnen geven dan 1,9 miljard euro. Dat is het bedrag dat de banken vandaag aan nieuwe langetermijnkredieten aan kmo's geven.

Zouden ze dat ook gedaan hebben zonder bankenplan? Misschien wel. Voor mij is dat plan een middel met als doel langetermijnkredieten voor kmo's. Als ze dat ook gedaan zouden hebben zonder bankenplan, dan is het zonde van de energie die we erin gestopt hebben. Ik kan alleen maar zeggen dat we uit een overleg met de banken konden besluiten dat er een ernstig probleem was inzake langetermijnkredieten voor kmo's. We hebben met de banken besproken hoe we dat gingen oplossen. Ze waren enthousiast over de garantie. Als ze ondertussen andere oplossingen gevonden hebben, mij niet gelaten.

Sommigen zeggen dat we de premies op andere manieren kunnen organiseren. Dat hangt af van bank tot bank. Eén bank is nog in onderhandeling. Als de onderhandelingen afgelopen

zijn, mijnheer Vereeck, zal die bank daar zelf wel mee naar buiten komen, of we komen er gezamenlijk mee naar buiten, dat moeten we nog zien. Banken hebben een interne politiek. Daardoor kunnen zij ook andere oplossingen kiezen. We hebben gewoon een instrument aangeboden ten behoeve van de kmo's.

Nogmaals, is dat nu gelukt door het bankenplan of niet? Is die 1,9 miljard euro voldoende of niet? Dat interesseert mij ook. Misschien is er voor 2 of 3 miljard euro nodig. Dat moeten we verder met de banken bespreken. Nu kunnen we moeilijk zeggen dat er geen langetermijnkredieten aan kmo's worden gegeven. Trouwens, UNIZO en Voka en dergelijke zitten ook in die highlevelgroep. Zij moeten dan maar informatie melden als hun leden dat bedrag van 1,9 miljard euro onvoldoende vinden. Ik sta daar allemaal voor open.

Laat ons de zaak rustig bekijken en opvolgen. Ik blijf erbij dat we ons kunnen verheugen over de vaststelling dat er nu toch al op zes maanden tijd meer dan de 1,1 miljard euro die is toegezegd, aan langetermijnkredieten is verschaft.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, we delen natuurlijk de analyse dat er een probleem was met de langetermijnfinanciering voor kmo's. Daar zijn we het over eens. Het verschil zit erin dat het bankenplan voor u blijkbaar een middel was om 1,1 miljard euro financiering te krijgen voor langetermijnkredieten aan kmo's, maar voor mij was het de bedoeling om 1,1 miljard euro extra financiering te krijgen, bovenop de bestaande. Daar zit het grote verschil natuurlijk. Wij wilden het bankenplan als instrument om die financiering te verhogen. Of dat is gebeurd, weten we nu nog niet. U zult me niet horen zegen dat het bankenplan geen effect heeft gehad, helemaal niet, dat weten we niet. Maar nu wordt het verkocht alsof er 1,9 miljard euro financiering is dankzij het bankenplan, maar dat weten we niet.

Mijnheer Vereeck, ceteris paribus en dergelijke, allemaal terecht natuurlijk, maar er is de garantie, waar blijkbaar maar één bank op intekent. Dat loopt nog niet, dat zit nog in de onderhandelingsfase, daar heb ik alle begrip voor. Naar mijn aanvoelen zouden we alleen daaraan hebben gezien wat het effect zou zijn geweest van dat bankenplan.

Minister-president Kris Peeters: Dat is het juist, collega Diependaele, dan had men uw redenering ook volledig kunnen toepassen. Dan waren er ook kredieten die men ook had toegekend zonder dat bankenplan. Had men gebruik gemaakt van die garantie, dan had u dezelfde vraag kunnen stellen. Ik snap u niet goed. Als een bank gebruikmaakt van die garantie, dan is uw vraag: is dat nu een bijkomend bedrag aan leningen of niet? Dat had men perfect ook kunnen doen als men gebruik had gemaakt van die garantie.

De heer Matthias Diependaele: Het verschil is dat je de financiering aan kmo's hebt die banken normaal doen. Die blijft lopen. Wat moet een overheid doen? Een overheid moet een verschil proberen te maken. Onze bedoeling was dat we een verschil wilden maken om de financiering aan kmo's te doen stijgen. Daarvoor hebben we het instrument van de garanties uitgewerkt. Met dat instrument wilden we de 1,1 miljard euro bereiken. Dat is het overheidsinstrument. Er is geen enkele bank die eraan heeft meegedaan, dus kunnen we niet zeggen welk verschil de overheid nu gemaakt heeft. Dat is mijn punt. We weten alleen dat het in de huidige omstandigheden effectief op zes maanden tijd 1,9 miljard euro is. Dat is een puur analytische vaststelling.

Minister-president Kris Peeters: Stel u nu voor dat al die banken gebruik hadden gemaakt van het instrument dat we hadden aangeboden en ik zou vandaag zeggen dat er 1,9 miljard euro voor langetermijnkredieten via die garantieregeling is, dan had u die vraag toch ook kunnen stellen: ze hebben wat ze wilden doen ook via die garantie gerealiseerd. Je kunt dat alleen maar zeggen van het verleden. Dat is allemaal zeer eigenaardig. Je zou moeten zeggen: stel u voor dat we niets hadden aangeboden, geen bankenplan, versus de situatie nu.

De heer Matthias Diependaele: Vandaar het vreemde gevoel, want nu wordt het verkocht alsof dat bankenplan voor 1,9 miljard euro heeft gezorgd. Nu bevestigt u zelf dat u dat niet kunt weten.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik bied een oplossing voor de collega's. Ik begrijp de minister-president, maar ik begrijp ook deels de opmerkingen die mijn collega heeft. Minister-president, misschien moeten we dit uitvoerig bespreken als u bijkomende gegevens opvraagt. Dan kunnen we weten hoeveel vragen er nog onbeantwoord zijn gebleven en of u vanuit de overheid instrumenten had kunnen hanteren om daarbij te stimuleren.

De heer Matthias Diependaele: Mevrouw Turan, de weigeringsgraad is in het derde kwartaal van 2013 wel degelijk gedaald.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■